

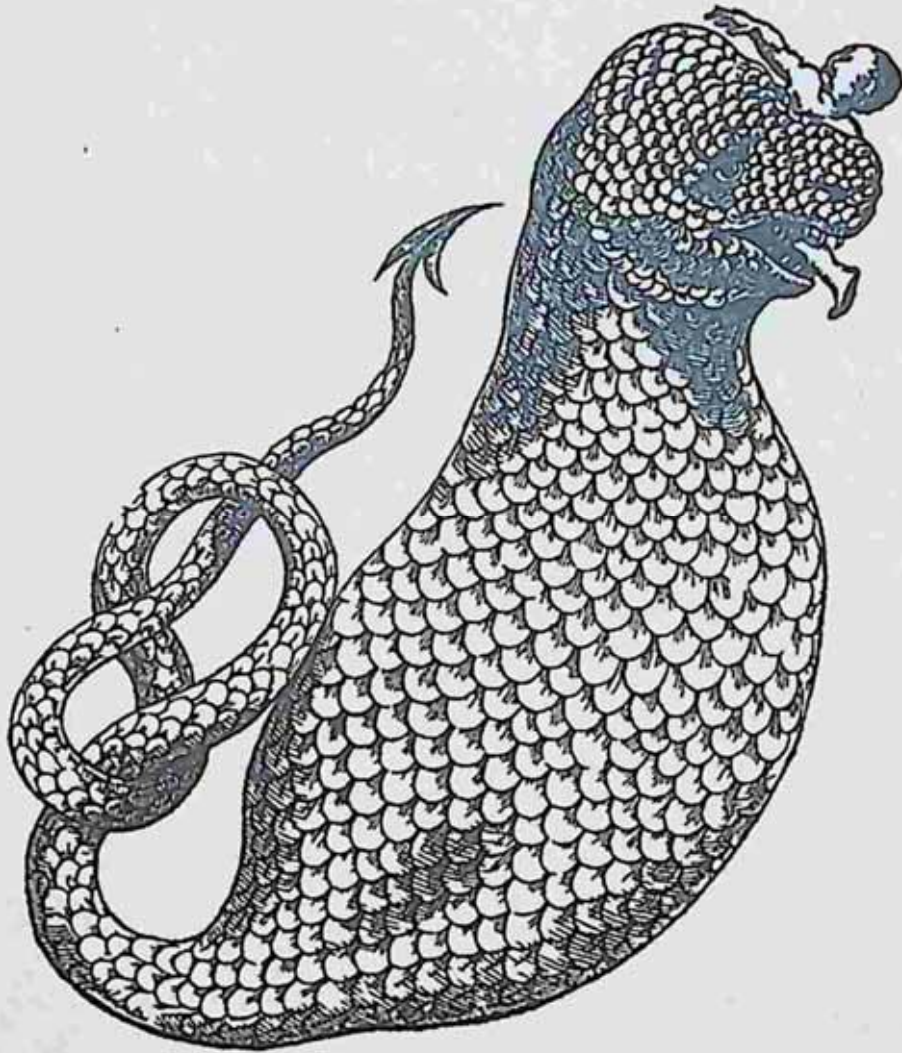

mgyoe.com

SAMPLE BOOK

windmills of time

EDUARDO GALEANO

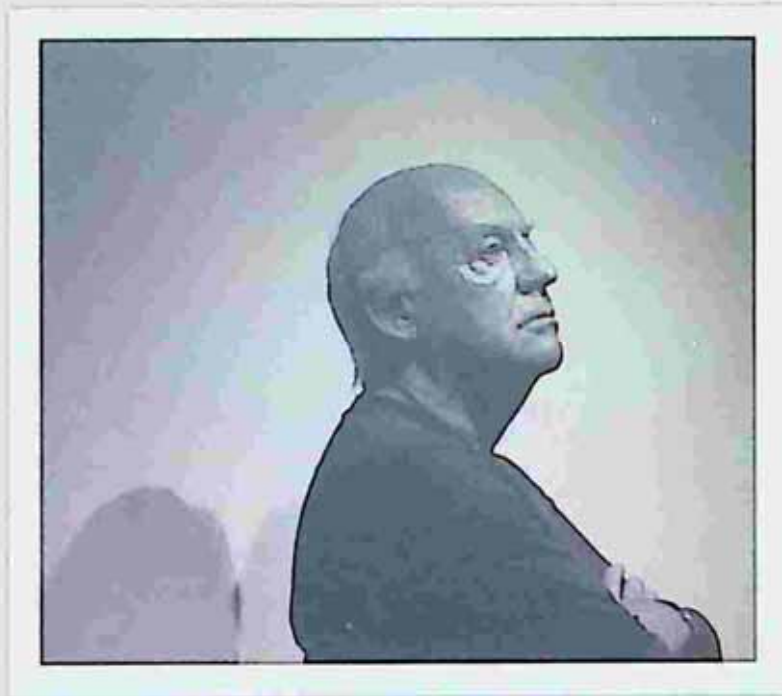

လက်ထပ်အာဏမရှိကန်တာရေးဆရာ
အက်ဒွာဒိုဂယ်လီယာဂါဇေးလားဆွဲ

ကာလတရား၏လေရဟတ်များ

မောင်ဒေး - မြန်မာပြန်

mgyoe.com

အောင်ဆန်းစုတ်ကလေး (၁၉၅၀ - ၂၀၀၅)

MD - 3000 Ks

9 248480 496147

Cover Design: Maung Day

နှစ်ကာလများ
စာအုပ်အစီအစဉ် ၄၂၅

လက်တင်အမေရိကန် စာရေးဆရာ
အက်ဒွါဒို ဂယ်လီယာနို ရေးသားသည်

ကာလတရား၏ လေရဟတ်ပျား

မောင်ဒေး
မြန်မာပြန်သည်။

Windmills of Time
Eduardo Galeano

နှစ်ကာလများ

အမှတ် ၁၀၄၊ အပေါ်ဆုံးထပ် (က)၊
ဆောင်ဇေယျလမ်း၊ အလုံမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း - ၀၁ ၈၂၅၅ ၉၄၈၊ ၀၉ ၂၅၄၈ ၄၈ ၀၄၈။
e-mail: theeras2001@gmail.com

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

ကာလတရား၏ လေ့ရဟတ်များ

မောင်ဒေး မြန်မာပြန်သည်။

ပထမအကြိမ်၊ မေ၊ ၂၀၂၀။

အုပ်ရေ - ၁၀၀၀

တန်ဖိုး - ၃၀၀၀ ကျပ်

ထုတ်ဝေသူ ဦးစိန်ဝင်း၊ နှစ်ကာလများ စာပေ (၀၀၇၄၄)၊ ၁၀၄၊ အပေါ်ဆုံးထပ် (က)၊
အောင်ဇေယျလမ်း၊ အလုံမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။ အတွင်းနှင့် အပုံးပုံနှိပ် ဦးအေးဝင်း၊ အေးကမ္ဘာ
ပုံနှိပ်တိုက် (၀၀၂၉၀)၊ အမှတ် ၄၆၊ ၄၆လမ်း၊ ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။ မျက်နှာပိုး
မောင်ဒေး၊ ကွန်ပျူတာစာစီ သရုပ်၊ စာအုပ်ချုပ် ရွှေသမီး။

မာတိကာ

- ဤစာအုပ်တွင် ပါဝင်သော အကြောင်းအရာ	၉
- ဤစာအုပ်တွင် ပတ်သက်သည့် မှတ်ချက်အချို့	၁၀
- အက်ဒွါဒို ဂယ်လီယာနို (၁၉၄၀-၂၀၁၅)	၁၁
- ဝေါဟာရ ရှင်းလင်းချက်	၁၃
ကာလတရား၏ လေ့ဟတ်များ	
၁။ ခြေရာများ	၁၉
၂။ ရွှေ့လျားခြင်းသို့ တမ်းခြင်း	၂၀
၃။ လွတ်လပ်သော	၂၁
၄။ သဘောပျက်သူများ	၂၂
၅။ လေ	၂၃
၆။ စပါးနှံရဲ့ ခရီးရှည်	၂၄
၇။ ပျောက်ဆုံးသွားတဲ့ နတ်လေ	၂၅
၈။ ကြယ်များ	၂၆
၉။ တွေ့ဆုံခြင်းများ	၂၈
၁၀။ ကမ္ဘာသစ်	၂၉

၁၁။ အမျိုးစုံလင်တဲ့ နတ်ဆိုးစေတန်	၃၁
၁၂။ လူရိုင်းခလေးများ	၃၃
၁၃။ ဆွံ့အ	၃၅
၁၄။ မျက်ကန်း	၃၆
၁၅။ ဘွေးနိုးဆိုင်းရပ်စ်မြို့က သတ္တဝါကြီး	၃၉
၁၆။ နားကန်း	၄၀
၁၇။ အားကြီးတဲ့ သုည	၄၁
၁၈။ အန္တရာယ်	၄၃
၁၉။ ခရစ်တော်ရဲ့ နောက်ဆုံးနေ့ရက်များ	၄၄
၂၀။ ဖြေရှင်းချက်	၄၆
၂၁။ မိခင် သဘာဝတရားက သင်ကြားပြသပေးတယ်	၄၈
၂၂။ ငါတို့ဟာ လမ်းလျှောက်တဲ့သစ်တောတွေ ဖြစ်ခဲ့ဖူးတယ်	၄၉
၂၃။ လဲဝါပင်	၅၀
၂၄။ အာရူးအဲရား	၅၁
၂၅။ အာဂ ဘိုးဘိုး	၅၂
၂၆။ စာအုပ်တွေရဲ့ အရေပြား	၅၃
၂၇။ သင်္ကေတများ	၅၄
၂၈။ လုပ်အား	၅၆
၂၉။ အူရားကားရဲ့ မဟာမိတ်များ	၅၇
၃၀။ လေးခွပစ် စစ်သည်	၅၈
၃၁။ တူးပျံခဲအမာရူးရဲ့ဘိုးဘေးဘီဘင်များ	၆၀
၃၂။ ဘွေးနိုးဆိုင်းရပ်စ်မြို့ နှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် မွေးဖွားခြင်း	၆၂
၃၄။ ပထမဆုံးသော ပလွေ	၆၄
၃၅။ ဗုံ	၆၅
၃၆။ အသက်ကြီးသူတို့ ပြိုင်ပွဲ	၆၆
၃၇။ ပုံပြောဆရာတစ်ယောက်က ပြောပြခဲ့တယ်	၆၉
၃၈။ ဆမ်မြူယယ်ရူအီးစ် နှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် မွေးဖွားခြင်း	၇၁
၃၉။ ဟိုဆေးဖယ်လ်ဆီယိုနီ နှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် သေဆုံးခြင်း	၇၃

၄၀။ မြေဆီလွှာရဲ့ခရီးရှည်	၇၄
၄၁။ မထရားမှုကို ခံပြင်းတဲ့ မြေကြီး	၇၅
၄၂။ ဂါရဝပြုခြင်း	၇၆
၄၃။ အန်ဒရေစိတို	၇၈
၄၄။ ချာရူးအားတို့ရဲ့ လက်သည်း	၈၀
၄၅။ ကော်ဖီရဲ့ခရီးရှည်	၈၂
၄၆။ သမိုင်းရှိသော ကဖေးဆိုင်များ	၈၅
၄၇။ ခမ်းနားတဲ့ နေ့လယ်ခင်း	၈၇
၄၈။ မှတ်ဉာဏ်ရဲ့ ဖေးမကူညီမှု	၈၉
၄၉။ မှတ်ဉာဏ်ဟာ	
မျိုးတုန်းပျောက်ကွယ်သင့်တဲ့ မျိုးစိတ်မဟုတ်ဘူး	၉၀
၅၀။ ပင်ကိုအမှတ်လက္ခဏာ၏ မျိုးစေ့များ	၉၂
၅၁။ နတ်တို့ရဲ့ စောင်မမှု	၉၃
၅၂။ အတိတ်မေ့	၉၅
၅၄။ ကြောက်မက်ဖွယ် သတ္တဝါကြီးကို အလိုရှိသည်	၉၇
၅၅။ လူကြီးမင်းများ ခင်ဗျာ	၁၀၀
၅၆။ လည်လည် သွားကြစို့	၁၀၂
၅၇။ နိုင်ငံခြားသား	၁၀၃
၅၈။ အီးဆော့ပ်	၁၀၄
၅၉။ အီးဆော့ပ်ခေတ်က ပုံပြင်တစ်ပုဒ်	၁၀၆
၆၀။ လရစ်က အဲသလို ပြောတယ်ဆိုရင် ...	၁၀၇
၆၁။ ဒီလိုနဲ့ လှာစိးဂတ်စ်မြို့ကို မွေးဖွားခဲ့တယ်	၁၀၈
၆၂။ တစ်ခေါက်လောက် ပြန်ပြောပါဦး	၁၁၀
၆၃။ ရွှေပုလ္လင်	၁၁၁
၆၄။ ထွန်းဝင်း တောက်ပသော အာဏာရှင်လေး	၁၁၂
၆၅။ အနိုင်မခံ အရှုံးမပေးတဲ့ အာဏာရှင်လေး	၁၁၅
၆၆။ အကြမ်းဖက် ခြိမ်းခြောက်သူ	၁၁၆
၆၇။ ငရဲ	၁၁၇

၆၈။ ပိတ်ထားတဲ့ တံခါးတွေ	၁၁၉
၆၉။ မျက်စိနဲ့မမြင်ရတဲ့ လူတွေ	၁၂၀
၇၀။ ပထမဆုံးသပိတ်	၁၂၁
၇၁။ အရံအတား	၁၂၂
၇၂။ ပဲ့တင်သံများ	၁၂၄
၇၃။ ပြန်လည် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားသွားပြီလား	၁၂၆
၇၄။ စုပေါင်း အသိုက်အမြို့	၁၂၈
၇၅။ အခြားများ	၁၂၉
၇၆။ တက်ကြွလှုပ်ရှားသူ	၁၃၁
၇၇။ အပ်ချုပ်သမ	၁၃၃
၇၈။ အန္တရာယ်ရှိသော အမျိုးသမီး	၁၃၅
၇၉။ ဘယ်သူတွေ စောင့်ကြည့်နေသလဲ	၁၃၆
၈၀။ ဂုဏ်ယူလေးစားစရာကောင်းတဲ့ သူရဲကောင်း လူအများက မလိုလားတဲ့ ဧည့်သည်	၁၃၇
၈၁။ သွေးစုပ်တဲ့ မျှော့တွေ	၁၃၉
၈၂။ ဟာလေလူးယာ	၁၄၀
၈၃။ နတ်ပြည်ရဲ့ ဂိတ်တံခါးများ	၁၄၂
၈၄။ ငရဲသို့ အလည်တစ်ခေါက်	၁၄၃
၈၅။ ကျုပ်မျက်နှာ၊ ခင်ဗျားမျက်နှာ	၁၄၅
၈၆။ ဟောဒီဖီနပ်	၁၄၆
၈၇။ သမားတော်	၁၄၈
၈၈။ ရေထုအပေါ် ငြိမ်းချမ်းမှု ကျရောက်ပါစေ	၁၄၉
၈၉။ တစ်ခါတုန်းက မြစ်တစ်စင်း ရှိခဲ့တယ်	၁၅၁
၉၀။ တစ်ခါတုန်းက ပင်လယ်တစ်စင်း ရှိခဲ့တယ်	၁၅၂
၉၁။ မော်တော်ကားဝါဒ	၁၅၃
၉၃။ ဟောကိန်းများ	၁၅၅

ဤစာအုပ်တွင် ပါဝင်သော အကြောင်းအရာ

ယခုစာအုပ်ပါ အရေးအသားတွေဟာ လက်တင်အမေရိကန် စာရေးဆရာ အက်ဒွါဒိုဂယ်လီယာနိုရဲ့ နောက်ဆုံးလက်ရာဖြစ်တဲ့ Hunter of Stories စာအုပ်ထဲက Windmills of Time ဆိုတဲ့အပိုင်းကို ရွေးချယ်ကောက်နုတ်ပြီး ဘာသာပြန်ထားတဲ့ အရေးအသားတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ မေ့လျော့ခံထားရတဲ့ သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်ခံထားရတဲ့ သို့မဟုတ် အချိုးဖျက်ခံထားရတဲ့ သမိုင်းဖြစ်ရပ်တွေကို ပြန်လည်ဖော်ထုတ် ရေးသားထားပြီး အဲသလို ရေးသားရာမှာလည်း ဂယ်လီယာနိုရဲ့ ရေးဟန်အတိုင်း ဒဏ္ဍာရီပုံပြင်၊ အတိုအထွာ ပုံတိုပတ်စ၊ ဒိုင်ယာလော့ဂ်၊ သမိုင်းဖြစ်ရပ်မှတ်တမ်းစတဲ့ အမျိုးအစားတွေကို ရောနှောရေးသားတာ ဖြစ်တယ်။ ဖလော်ဆိုဖာကဗျာဆရာ၊ ကာလတရားကို ခြေရာကောက်သူ စတဲ့ အမည်နာမတွေနဲ့ ရည်ညွှန်းခေါ်ဆိုခြင်းခံရတဲ့ အက်ဒွါဒိုဂယ်လီယာနိုရဲ့ စကားပြေ အရေးအသားတွေကတစ်ဆင့် လူသားရဲ့သမိုင်းကို အခြားရှုထောင့်တွေကနေ ရှုမြင်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီစာအုပ်ကို ဖတ်ရှုရာမှာ ပိုမိုလွယ်ကူ ရှင်းလင်းစေလိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ သမိုင်းဆိုင်ရာ နောက်ခံအကြောင်းအရာတွေ၊ သိသင့်သိထိုက်တဲ့ အချက်အလက်တွေကို ထည့်သွင်း ဖြည့်စွက်ပေးထားပါတယ်။

ဤစာအုပ်နှင့် ပတ်သက်သည့် မှတ်ချက်အချို့

‘ဒီအရေးအသားတွေဟာ ဂယ်လီယာနိုရဲ့ နှုတ်ဆက် လက်ဆောင်တွေပါပဲ။ သင်္ချိုင်းရဲ့အလွန် အခြား ဒိုင်မင်းရှင်း တစ်ခုက ရောက်လာတဲ့သတင်းစကားတွေလို ကျွန်မတို့ဆီ ရောက်လာတာပေါ့။ ကျွန်မ တွေးခုံတာထက်ကို ပိုပြီး ရက်ရောမှုရှိ၊ ပိုပြီး ပညာဉာဏ်ရှိ၊ ပိုပြီး အံ့ချီးဖွယ် ကောင်းနေပါတယ်’

နေယိုမီကလိုင်:

(No Is Not Enough စာအုပ် ရေးသားသူ)

‘ကွဲကြေ စိတ်မြှာနေတဲ့ ဇာတ်လမ်းကို ပြန်လည်တပ်ဆင် ရေးသားတဲ့နေရာမှာတော့ ဂယ်လီယာနိုက ဆရာ တစ်ဆူပဲ။ မက်ဂျစ်ကယ်ရီးယဲလစ္စ (Magical Realist) တစ်ယောက် ဖြစ်စရာမလိုဘဲ ရီယယ်လစ်ဇင် (Realism) ကို မက်ဂျစ်ကယ် (Magical) ဖြစ်အောင် ရေးတတ်တယ်။ ဒီစာအုပ်ဟာ သူ့ရဲ့ထူးချွန်ပြောင်မြောက်မှုကို ဖော်ကျူးတဲ့ နောက်ထပ် လက်ရာတစ်ခု’

အာရွန်ဒါတီရှိုင်း:

(The God of Small Things စာအုပ် ရေးသားသူ)

‘လက်တင်အမေရိကန် လက်ဝဲရဲ့ စာပေ ပဂေးကြီး တစ်ယောက်အတွက် ထိုက်တန်သော တခမ်းတနားအဆုံးသတ်’

Kirkus Reviews

အက်ဒွါဒို ဂယ်လီယာနို (၁၉၄၀-၂၀၁၅)

ဥရဂ္ဂိုင်းစာရေးဆရာ အက်ဒွါဒိုဂယ်လီယာနိုဟာ လက်တင် အမေရိကရဲ့ ကျော်စောထင်ရှားမှုအရှိဆုံး စာရေးဆရာတွေထဲက တစ်ယောက် ဖြစ်ပြီး သူ့နဲ့ခေတ်ပြိုင်တွေထဲမှာ ဂါဘရီယဲလ် ဂါဆီယာ မားရ်ကက်စ်၊ မာရီယို ဗားဂတ်စ် ယော်ဆာ စတဲ့ အထင်ကရ စာရေးဆရာတွေ ပါဝင် တယ်။ စာနယ်ဇင်းဆရာ၊ စာရေးဆရာနဲ့ ဝတ္ထုရေးဆရာဖြစ်တဲ့ သူ့ကို 'လက်တင်အမေရိကန် လက်ဝဲနိုင်ငံရေးရဲ့ အကျော်ဇေယျ စာရေးဆရာ' အဖြစ် သတ်မှတ်ကြပြီး သူ့ရဲ့ ဘောလုံးအားကစားဆိုင်ရာ စာနယ်ဇင်း အရေးအသားတွေကြောင့်လည်း 'ကမ္ဘာ့ဘောလုံးလောကရဲ့ ပြိုင်ဘက် ကင်း စာဆိုတော်'ဆိုပြီး ကင်ပွန်းတပ်ကြပါတယ်။ လက်တင်အမေရိကန် သမိုင်းကို ဖော်ထုတ်ရေးသားတဲ့ *Memory of Fire, Open Veins of Latin America, Soccer in Sun and Shadow* စတဲ့ စာအုပ်တွေ နာမည်ကျော်ကြားခဲ့ပြီး အခြားသော ဝတ္ထုအရေးအသား၊ သမိုင်းဆိုင်ရာ အရေးအသား များစွာကိုလည်း ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့ပါတယ်။ သူ့ကို မွန်တေဗီဒေးယိုမြို့မှာ မွေးဖွားခဲ့ပေမဲ့ နိုင်ငံရေးအရ ပါဝင်ပတ်သက် လှုပ်ရှား

မူတွေကြောင့် အာဂျင်တီးနားနဲ့ စပိန်နိုင်ငံတို့မှာ နှစ်ပေါင်းများစွာ လှည့်လည် နေထိုင်ခဲ့ရတယ်။ သူ့ရဲ့အရေးအသားတွေကြောင့် Lannan Prize for Cultural Freedom, the Casa de las Americas Prize အစ ရှိတဲ့ ထူးချွန်ဆုတွေကို ရရှိခဲ့ပြီး သူ့ရဲ့စာအုပ်တွေဟာလည်း ဘာသာစကား ၂၈ မျိုးထက်မနည်း ပြန်ဆိုခံခဲ့ရတယ်။ 'ကျွန်တော်ဟာ အမှတ်ရခြင်းကို စွဲလမ်းသူ၊ အမေရိကရဲ့အတိတ်ကို အမှတ်ရလိုသူ၊ အထူးသဖြင့် မေ့လျော့ခြင်း ဆိုတာနဲ့ ဒဏ်ခတ်ခံခဲ့ရတဲ့ လက်တင်အမေရိကရဲ့ အတိတ်ကို အမှတ်ရလိုသူ ဖြစ်ပါတယ်'လို့ သူ တစ်ခါက ပြောဆိုခဲ့ဖူးပါတယ်။ ဂယ်လီယာနီရဲ့ စာပေဩဇာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ချီလီယန် စာရေးဆရာမ အစ်ဘော်လ် အာယန်ဒေးက သူ့ရဲ့ ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ရပ်တစ်ခုကို ပြောဖူးတယ်။ ချီလီနိုင်ငံကို ၁၉၇၃ ခုနှစ်မှာ အာဂူစတိုးပီနိုရှေးက အာဏာသိမ်းတော့ အချို့သော ပညာတတ်များ၊ စာရေးဆရာများနည်းတူ အာယန်ဒေးလည်း ပြည်ပကို ရှောင်ပြေးခဲ့ရတယ်။ အဲဒီတုန်းက သူနဲ့အတူ ယူဆောင်ခဲ့တဲ့ ပစ္စည်းအနည်းငယ်ထဲမှာ ဂယ်လီယာနီရဲ့ Open Veins of Latin America စာအုပ် ပါဝင်ခဲ့တယ်။ ၂၀၀၉ ခုနှစ်တုန်းက ထရီနဒက်-အန်-တိုဘာဂိုနိုင်ငံမှာ ငါးကြိမ်မြောက် အမေရိကတိုက်များ ထိပ်သီးညီလာခံကို ကျင်းပတော့ အမေရိကန်သမ္မတ အိုဘားမားလည်း တက်ရောက်ခဲ့တာမှာ ဗင်နဇွဲလားနိုင်ငံသမ္မတ ဟျူးဂိုးချာဗက်စ်က အိုဘားမားကို စာအုပ်လက်ဆောင်ပေးခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီစာအုပ်ကလည်း စပိန်ဘာသာစကားနဲ့ ရေးသားထားတဲ့ Open Veins of Latin America ဖြစ်တယ်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ်မှာ ဥရဂျိုင်းနိုင်ငံအတွင်း အပြုသဘောဆောင်တဲ့ နိုင်ငံရေးပြောင်းလဲမှုတွေ ပေါ်ထွက်လာတာကြောင့် ဂယ်လီယာနီတစ်ယောက် မိမိရဲ့မွေးရပ်မြေကို ပြန်ခဲ့တယ်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်မှာတော့ အဆုတ်ကင်ဆာရောဂါနဲ့ ကွယ်လွန်တိမ်းပါးခဲ့ပါတယ်။

ဝေါဟာရ ရှင်းလင်းချက်

ယခုစာအုပ်ထဲမှာ အမေရိက၊ အမေရိကတိုက်သား၊ တောင်အမေရိက၊ မြောက်အမေရိက၊ လက်တင်အမေရိက စတဲ့ အသုံးအနှုန်းတွေ ပါဝင်ပါတယ်။ အမေရိကနဲ့ အမေရိကတိုက်သားဆိုတဲ့ စကားလုံးတွေက တောင်နဲ့ မြောက် အမေရိကတိုက် နှစ်ခုစလုံးကို လွှမ်းခြုံရည်ညွှန်းတာ ဖြစ်တယ်။ တောင်အမေရိကတိုက်အတွင်းမှာ အာဂျင်တီးနား၊ ဘိုလစ်ဗီးယား၊ ဘရာဇီး၊ ချီလီ၊ ကိုလံဘီယာ၊ အက်ဂွေဒေါ၊ ဂိုင်ယာနာ၊ ပါရာဂွိုင်း၊ ပီရူး၊ ဆူရီနမ်၊ ဥရူဂွိုင်း၊ ဗင်နဇွဲလား စတဲ့ တိုင်းပြည်တွေနဲ့ ဖော့ကလန်ကျွန်းစု၊ ပြင်သစ်ပိုင် ဂိုင်ယာနာ၊ ဆောက်သ်ဂျော်ဂျီယာ-အန်-ဆောက်သ်ဆင်းဒွစ်ရှ်ကျွန်းစု စတဲ့ ဒေသတွေ ပါဝင်ပြီး၊ မြောက်အမေရိကတိုက်အတွင်းမှာတော့ အန်တီဂွာ-အန်-ဘာဘူဒါ၊ ဘဟားမားစ်၊ ဘာဘေးဒိုးစ်၊ ဘလိဇ်၊ ကနေဒါ၊ ကော်စတာရီကာ၊ ကျူးဘား၊ ဒိုမစ်နီကာ၊ ဒိုမစ်နီကန် ရီပက်ဘလစ်၊ အဲလ်ဆာဗေဒေါ၊ ဂရင်နာဒါ၊ ဂွာတီမာလာ၊ ဟေတီ၊ ဟွန်ဒူးရပ်စ်၊ ဂျမေကာ၊ မက္ကဆီကို၊ နီကရာဂွာ၊ ပနားမား၊ စိန့်ကစ္စ-အန်-နေဗစ္စ၊ စိန့်လူ စီယာ၊ စိန့်ဗင်းဆင့်-အန်-သယ်ဂရင်နာဒင်းစ်၊

ထရီနဒက်-အန်-တိုဘာဂို၊ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု စတဲ့ နိုင်ငံတွေ
 ပါဝင်ကာ ပွာတိုရီကိုနဲ့ ကေမန်ကျွန်းစုတို့လို ဥရောပ နိုင်ငံတွေနဲ့ အမေ
 ရိကန် ပြည်ထောင်စုတို့ ပိုင်ဆိုင်တဲ့ နယ်နိမိတ်တွေလည်း ပါရှိပါတယ်။
 လက်တင်အမေရိကထဲမှာတော့ တောင်အမေရိက တစ်တိုက်လုံးမှာရှိတဲ့
 နိုင်ငံတွေပါဝင်သလို မြောက်အမေရိကတိုက်မှာရှိတဲ့ ဘလီဇံ၊ ကော်စတာ
 ရီကာ၊ အဲလ်ဆာဗေဒေါ၊ ဂွာတီမာလာ၊ ဟွန်ဒူးရော့စ်၊ မက္ကဆီကို၊ နီက
 ရာဂွာ၊ ပနားမား၊ ကျူးဘား၊ ဒိုမစ်နီကန်ရီပက်ဘလစ်၊ ဟေတီ စတဲ့
 နိုင်ငံတွေလည်း ပါဝင်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ဂွာဒလု(ပ)၊ မာတီးနီးစ်၊ ပွာတို
 ရီကို၊ စန်းဘာသဲလီမီ၊ စိန့်မာတင် စတဲ့ လွတ်လပ် နယ်နိမိတ်တွေလည်း
 ပါဝင်တာ ဖြစ်တယ်။ လက်တင်အမေရိကန် နိုင်ငံတွေဟာ ၁၅ ရာစုကနေ
 ၁၈ ရာစုအထိ စပိန်နဲ့ ပေါ်တူဂီနိုင်ငံတို့ရဲ့ ကျူးကျော်ခြင်းကို ခံခဲ့ရတဲ့
 ဘုံသမိုင်းတစ်ခုကို ပိုင်ဆိုင်ပြီး နိုင်ငံပိုင် ဘာသာစကားအဖြစ်နဲ့လည်း
 စပိန်နဲ့ ပေါ်တူဂီစကားကို ပြောကြတယ်။

လက်တင်အမေရိက၏ မြေပုံ

ကာလတရား၏ လေရဟတ်များ

ခြေရာများ

စင်ရော်ငှက်တွေရဲ့ ပျံသန်းရာလမ်းကြောင်းတွေကို လေက ချောမွတ်
ဖျောက်ဖျက်ပစ်တယ်။

လူသားတွေရဲ့ ခြေလှမ်းတွေကို မိုးရေက ဆေးကြော ယူဆောင်
သွားတယ်။

နေမင်းက ကာလတရားရဲ့ အမာရွတ်တွေကို အရောင်ချွတ်ပေး
တယ်။

ပုံပြောသူတွေကတော့ မျက်စိနဲ့ မမြင်ရပေမဲ့ ဖယ်ရှားဖျောက်ဖျက်
ခြင်းလည်း ဘယ်တော့မှ မခံရတဲ့ ပျောက်ဆုံးမှတ်ဉာဏ်၊ ချစ်ခြင်းမေတ္တာ၊
ဝေဒနာ စတာတွေရဲ့ ခြေရာကို လိုက်လံရှာဖွေတယ်။

ရွှေလျားခြင်းသို့တမ်းချင်း

တစ်ထောင့်တစ်ည ပုံပြင်စာအုပ်ရဲ့ စာမျက်တွေပေါ်မှာ ဟောဒီ အကြံပြုချက်ကလေး ပါရှိတယ် --

‘ဒီနေရာကနေ ထွက်သာသွား၊ သူငယ်ချင်း။ အကုန်လုံးကို ပစ်ချ ပြီးတော့သာ သွားစမ်းပါ။ လေးတံကနေ ဘယ်တော့မှ ပျံထွက်မသွားဘူး ဆိုရင် များတံဟာ ဘာများ အသုံးဝင်နိုင်မှာလဲ။ သစ်သားသက်သက်သာ ဖြစ်နေဦးမယ်ဆိုရင် အသံသာတဲ့ ဗျပ်စောင်းဟာ ဘယ်လောက်များ အသံ သာနိုင်မှာလဲ’

လွတ်လပ်သော

နေ့ဘက်မှာ နေမင်းက သူတို့ကို လမ်းပြတယ်။ ညရောက်ရင် ကြယ်တွေက လမ်းညွှန်တယ်။

ယာဉ်စီးခ မပေး၊ နိုင်ငံကူးလက်မှတ် မလို။ ပြီးတော့ အကောက် အခွန် စာရွက်တို့ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးပုံစံတို့ မလိုဘဲ သူတို့ ခရီးသွားကြ တယ်။

အကျဉ်းသားတွေနေထိုင်တဲ့ ဟောဒီကမ္ဘာကြီးမှာ လွတ်လပ်တဲ့ သက်ရှိဆိုလို့ ငှက်တွေပဲ ရှိတယ်။ အစားအစာ တစ်ခုတည်းဆီကနေ ခွန်အားကိုယူပြီး၊ ကိုယ်ကြိုက်တဲ့အချိန်၊ ကိုယ်ကြိုက်တဲ့လမ်းကြောင်းနဲ့ ဝင်ရိုးစွန်းတစ်ခုကနေ နောက်တစ်ခုဆီ သူတို့ပျံသန်းကြတယ်။ ကောင်း ကင်ကို သူတို့ပိုင်စားတယ်လို့ ယုံကြည်နေကြတဲ့ အရာရှိတွေဆီကနေ ဘာခွင့်ပြုချက်မှ တောင်းခံစရာ မလိုဘူး။

သင်္ဘောပျက်သူများ

တစ်ကမ္ဘာလုံး သွားလာ ရွေ့လျားတယ်။

သင်္ဘောပေါ် ပါလာတဲ့သူတွေထဲမှာ အောင်မြင်တဲ့ ပင်လယ်ပျော်
တွေထက် သင်္ဘောပျက်ခြင်းကို ကြုံရတဲ့သူတွေ ပိုများနေတယ်။

ကြံရာမရဖြစ်နေတဲ့ လူထောင်ပေါင်းများစွာဟာ သုခဘုံကို အောင်
မြင်စွာ ကူးသန်းမရောက်ရှိနိုင်ခင် လမ်းမှာပဲ သေဆုံးကြရတယ်။ အဲဒီ
သုခဘုံမှာတော့ ဆင်းရဲတဲ့သူတွေတောင် ချမ်းသာသတဲ့။ ပြီးတော့ လူ
တိုင်းဟာ ဟောလိဝုဒ်မှာ နေကြသတဲ့။

အဲဒီနေရာကို အရောက်သွားနိုင်ခဲ့သူတွေရဲ့ အယုံမှား၊ မျှော်လင့်
ချက် အမှားတွေဟာလည်း သိပ်ပြီး တာရှည်မခံပါဘူး။

လေ

မျိုးစေ့တွေကို ဖြန့်ဝေတယ်။ တိမ်တွေကိုလမ်းပြတယ်။ သင်္ဘောသား
တွေကို အကဲစမ်းတယ်။

တစ်ခါတစ်ရံ လေထုကို သန့်စင်စေပြီး၊ တစ်ခါတစ်ရံ လေထုကို
ညစ်ညမ်းစေတယ်။

တစ်ခါတစ်ရံ အဝေးက အရာတွေကို အနီးအနားဆီ သယ်ဆောင်
လာပြီး၊ တစ်ခါတစ်ရံ အနီးအနားက အရာတွေကို နေရာစုံမှာ ဖြန့်ကြဲ
ပစ်တယ်။

မျက်စိနဲ့ မမြင်နိုင်ဘူး၊ လက်နဲ့ ထိကိုင်လို့မရဘူး၊ အသာအယာ
ပွတ်သပ်သလို အပြင်းအထန်လည်း ရိုက်ခတ်တယ်၊ တီးတိုးပြောသလို
ကျယ်လောင်စွာလည်း မြည်ဟိန်းတယ်။

‘ငါ ဆန္ဒရှိတဲ့နေရာကို တိုက်ခတ်တယ်’လို့ လေက ပြောတယ်
ဆိုပြီး လူတချို့က ထင်တယ်။

ဒါပေမဲ့ သူ့ကို ဘယ်သူမှ သေသေချာချာ နားမလည်ပါဘူး။

ဘာတွေဖြစ်လာမလဲ ဆိုတာကို သူက ကြိုတင်ကြေညာသလား။
တရုတ်ပြည်မှာတော့ မိုးလေဝသ ကြိုတင်ခန့်မှန်းသူတွေကို ‘လေ၏မှန်
ချပ်များ’လို့ ခေါ်ကြပါတယ်။

စပါးရဲ့ခရီးရှည်

အာရှတိုက်မှာ စပါးကို အသေးစိတ် ဂရုစိုက်ပြီး စိုက်ပျိုးကြတယ်။ စပါးရိတ်သိမ်းတဲ့အခါ ရိုးတံကို ညင်ညင်သာသာကလေး ဖြတ်ပြီး စပါးစည်းတွေအဖြစ် စည်းနှောင်ရပါတယ်။ မကောင်းဆိုးဝါး လေတွေ တိုက်လာပြီး စပါးရဲ့ဝိညာဉ်ကို သယ်ယူ မသွားနိုင်အောင်ပါ။

တရုတ်နိုင်ငံ၊ ဇိရွမ်ပြည်နယ်က လူတွေဟာ အပြင်းထန်ဆုံးသော ရေလွှမ်းမိုးမှုအဖြစ် အမြဲတမ်း သတ်မှတ်ခံရမယ့် ရေဘေးအန္တရာယ်ကြီးအကြောင်းကို အမှတ်ရကြတယ်။ ရှေးခေတ်အခါက ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တဲ့ အဲဒီရေဘေးဟာ စပါးရဲ့ခန္ဓာကိုယ်ရော ဝိညာဉ်ကိုပါ ရေထဲ နှစ်ပစ်ခဲ့တယ်။

ရေဘေးကနေ ခွေးတစ်ကောင်ပဲ လွတ်မြောက်ခဲ့ပါတယ်။

နောက်ဆုံးမှာတော့ ရေကြီးတာ ရပ်သွားပြီး ဒေါသမာန်ကြီးမားတဲ့ ရေထုကြီးလည်း တဖြည်းဖြည်း ကျသွားတယ်။ ခွေးဟာ ရေထဲမှာ ခက်ခက်ခဲခဲ ကူးခပ်ပြီး ကမ်းပေါ်ကို တက်လာနိုင်ခဲ့တယ်။

ခွေးရဲ့အမြီးမှာ စပါးစေ့တစ်စေ့ ကပ်ပါလာတယ်။

အဲဒီစပါးစေ့ထဲမှာတော့ စပါးရဲ့ဝိညာဉ်။

ဇိရွမ်ပြည်နယ် (Sichuan Province) - တရုတ်နိုင်ငံ အနောက်တောင်ဘက်က ဇိရွမ်မြစ်ဝှမ်းဒေသမှာရှိတဲ့ ပြည်နယ်။

ပျောက်ဆုံးသွားတဲ့ နတ်လေ

အရင့်မတိုင်ခင် အရင်၊ အချိန်ဆိုတာ အချိန် မဟုတ်သေးသလို၊ ကမ္ဘာကြီးကလည်း ကမ္ဘာကြီး မဟုတ်သေးခင်အခါက ကျွန်တော်တို့ အားလုံးဟာ နတ်ဘုရားတွေ ဖြစ်ခဲ့ကြပါတယ်။

ဟိန္ဒူနတ်ဖြစ်တဲ့ ဗြဟ္မာကြီးက ယှဉ်ပြိုင်မှုကို သည်းမခံနိုင်ဘူး၊ ဒါကြောင့်မို့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ပါးစပ်ထဲက နတ်လေကို ခိုးယူပြီး လျှို့ဝှက် တဲ့ နေရာတစ်ခုမှာ ဝှက်ထားလိုက်တယ်။

အဲဒီကတည်းက စပြီး ကျွန်တော်တို့ဟာ ပျောက်ဆုံးသွားတဲ့ နတ် လေကို ရှာဖွေရင်း နေထိုင်ကြပါတယ်။ နက်ရှိုင်းတဲ့ ပင်လယ်ထဲမှာရော အမြင့်ဆုံးသော တောင်ထိပ်တွေမှာပါ ရှာဖွေကြတယ်။

ဗြဟ္မာကြီးက သူ နေထိုင်တဲ့အဝေးကြီးကနေ ပြုံးတော်မူတယ်။

ကြယ်များ

ပေါ်နီး အင်ဒီးယန်းတွေဟာ ပလတ်မြစ်ရဲ့ ကမ်းပါးပေါ်မှာ ထိုင်ပြီး
လူသားရဲ့ မူလဇာတ်မြစ်အကြောင်းကို ပြောကြတယ်။

ဟိုးရှေးရှေးအခါတုန်းက ညနေကြယ်နဲ့ မိုးသောက်ကြယ်တို့ဟာ
တစ်ကြိမ်တစ်ခါလေးတောင်မှ မတွေ့ဆုံဖူးကြဘူး။

သူတို့ တွေ့ဆုံချင်ကြတယ်။

သူတို့နှစ်ဦးအတွက် ဆုံရပ်တစ်ခုကို လမ်းညွှန်ပေးဖို့ လမင်းက
သဘောတူလိုက်တယ်။ ဒါပေမဲ့ လမ်းတစ်ဝက်လောက် ရောက်တော့
လမင်းက အဲဒီကြယ်နှစ်လုံးကို ချောက်ကြီးတစ်ခုထဲ ပစ်ချလိုက်ပါတယ်။
ပြီးတော့ သူ့ရဲ့ပြက်လုံးကို သူ့ဘာသာသူ ပြန်၊ သဘောကျပြီး ညတော်
တော်များများ ကြာအောင် ရယ်မောနေတယ်။

ကြယ်နှစ်လုံးက စိတ်ဓာတ်ကျမသွားဘူး။ စိတ်ဇောအဟုန်ကြောင့်
ခွန်အားတွေ ရှိလာပြီး ချောက်ပေါ်ကို ကုတ်ကတ်တက်တယ်။ ပြီးတော့
ကောင်းကင်ပေါ်ကို ပြန်ရောက်သွားကြတယ်။

ကောင်းကင်ရဲ့အထက် ဟိုးအဝေးကြီးမှာ သူတို့နှစ်ယောက် နှစ်နှစ်

တွေ့ဆုံခြင်းများ

ညကိုစိုးပိုင်တဲ့ မက္ကဆီကန်နတ်ဘုရား တက်ဇ်ကတ္တလီပိုကာဟာ ကောင်းကင်ဘုံမှာရှိတဲ့ မိကျောင်းဂီတ ပညာရှင်တွေနဲ့အတူ သီချင်းသီဆိုဖို့ ဆိုပြီး သူ့ရဲ့သားကို လွှတ်လိုက်တယ်။

ဒီကိစ္စကို နေမင်းက ဆန့်ကျင်တယ်။ ဒါပေမဲ့လည်း ပုန်ကန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ခံရတဲ့ လှပတင့်တယ်သူကြီး၊ မည်းနက်သော နတ်ဘုရားကြီး တက်ဇ်ကတ္တလီပိုကာက ဘယ်သူ့ကိုမှ အရေးမစိုက်။ ကောင်းကင်နဲ့ မြေကြီးတို့ရဲ့ အသံတွေကို ပေါင်းဖက်ပေးလိုက်တယ်။

ဒီလိုနဲ့ တိတ်ဆိတ်ခြင်းနဲ့ အသံ၊ ရွတ်ဆိုခြင်းနဲ့ ဂီတ၊ နေ့နဲ့ ည၊ အမှောင်ထုနဲ့ အရောင် စတဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်အရာတွေဟာ တွေ့ဆုံ ပေါင်းစည်းခဲ့ကြတယ်။ ဒီလိုနည်းနဲ့ပဲ ကျွန်တော်တို့အားလုံး အတူတကွ ယှဉ်တွဲနေထိုင်ဖို့ သင်ယူခဲ့ကြတယ်။

တက်ဇ်ကတ္တလီပိုကာ (Tezcatlipoca) - ၁၆ ရာစုမတိုင်မီ မက္ကဆီကိုနိုင်ငံမှာ အင်အားကြီးမားခဲ့တဲ့ အက်ဇ်တက်ခ် (Aztec) အင်ဒီးယန်းတို့ရဲ့ နတ်ဘုရား။

ကမ္ဘာသစ်

လေ့ရဲ့အားကိုယူပြီး ခရီးနှင့်ခဲ့တဲ့ ယူလစ်ဆီးစ်ဟာ သမုဒ္ဒရာကို တွေ့မြင်ခွင့်ရတဲ့ ပထမဆုံးသော ဂရိလူမျိုး ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်လိမ့်မယ်။

ဂျီဘရေတာရေလက်ကြားကို သူ့ရဲ့သင်္ဘော ဖြတ်တော့ သူ ဘယ် လောက်တောင် အံ့အားသင့်ရမလဲဆိုတာကို ကျွန်တော်ဖြင့် စိတ်ကူးယဉ် ကြည့်လို့ပဲ ရနိုင်တယ်။ ကြောက်မက်ဖွယ် သတ္တဝါကြီးတွေက သူတို့ရဲ့ ပါးစပ်ကြီးတွေကို အမြဲဟပြီး ကာကွယ်ပေးထားတဲ့ တစ်ပြင်တစ်ခွင် အရပ်ဒေသကြီးဟာ သူ့ရဲ့အရှေ့တည့်တည့်မှာ ဘွားခနဲ ပေါ်လာမှာလေ။

ငန်ကျိတဲ့ အဲဒီရေပြင်ကြီးနဲ့ အော်ဟစ်တိုက်ခိုက်နေတဲ့ လေတွေ ရဲ့ အနောက်မှာဖြင့် ဒီထက်တောင်မှ ပိုပြီး ကြီးမား၊ ပြီးတော့ နာမည် လည်း မရှိသေးတဲ့ လျှို့ဝှက်ဆန်းကြယ်မှုတစ်ခု ရှိနေမယ်ဆိုတာကို အဲဒီ သင်္ဘောသားကြီး စိတ်တောင်ကူးမိမယ် မထင်ပါဘူး။

ယူလစ်ဆီးစ် (Ulysses) - အစ်သကာ (Ithaca) ကျွန်းကို အုပ်ချုပ်တဲ့ ဒဏ္ဍာရီလာ ဂရိဘုရင်ကြီးတစ်ပါးဖြစ်ပြီး သူ့ရဲ့စွန့်စားခန်းတွေကို ဂရိစာဆိုတော် ဟိုးမား (Homer)

mg y o e . c o m

က Odyssey ဆိုတဲ့ ကဗျာရှည်ကြီးထဲမှာ ရေးသား မှတ်တမ်းတင်ခဲ့တယ်။ ယူလစ်ဆီးဇ်က ရိုမန်ဘာသာစကားနဲ့ ခေါ်တဲ့နာမည်ဖြစ်ပြီး၊ ဂရိလိုတော့ အော်ဒစ်ဆီးယက်စ် (Odysseus) လို့ ခေါ်ဝေါ်ပါတယ်။

ဂျီဘရဲတာရေလက်ကြား (Strait of Gibraltar) - အတ္တလန္တိတ်သမုဒ္ဒရာနဲ့ မြေထဲပင်လယ်၊ တစ်နည်းအားဖြင့် ဥရောပနဲ့ အာဖရိကကို ခြားထားတဲ့ ရေလက်ကြား။

အမျိုးစုံလင်တဲ့ နတ်ဆိုးစေတန့်

၁၇ ရာစု အလယ်ကာလ ပီရူးနိုင်ငံမှာ ဘုန်းတော်ကြီး ဘာနဘီ ကိုဘိုဟာ ကမ္ဘာသစ်ရဲ့သမိုင်း (History of the New World) ဆိုတဲ့ စာအုပ်ကို ရေးသားပြီးစီးခဲ့တယ်။

ဌာနေတိုင်းရင်း အမေရိကမှာ ဘာကြောင့် နတ်ဘုရားတွေ များပြီး လူသားရဲ့ မူလအစနဲ့ပတ်သက်တဲ့ အကြောင်းအရာ မူကွဲတွေလည်း ဘာကြောင့် များရသလဲ ဆိုတာကို အဲဒီ ထူထဲပွရောင်းတဲ့ စာအုပ်ထဲမှာ ဖြေရှင်းချက်ပေးထားပါတယ်။

ဖြေရှင်းချက်ကတော့ ရှင်းတယ်။ အင်ဒီးယန်းတွေဟာ ပညာမဲ့သူတွေ ဖြစ်လို့ပါတဲ့။

အဲဒါမတိုင်ခင် ရှေ့ရာစုမှာတုန်းကလည်း စာကူးသူလည်း ဖြစ်၊ နယ်ချဲ့ခေါင်းဆောင် ဖရန်စစ္စကိုပစ်ဇားရီးရဲ့ အတိုင်ပင်ခံချုပ်လည်း ဖြစ်တဲ့ ဟွမ်န်ဒီဘတန်းဇော့စ်က အဲဒီထက် ပိုပြီးအားကောင်းတဲ့ ဖြေရှင်းချက်ကို ပေးခဲ့ဖူးတယ်။ သူ့ရဲ့အဆိုအရ အင်ဒီးယန်းတွေရဲ့ ယုံကြည်မှုကို စေတန့်က ပြဋ္ဌာန်းပေးတယ်တဲ့။ ဒါကြောင့်မို့လည်း အင်ဒီးယန်းတွေမှာ

ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှု တစ်မျိုးတည်းမရှိဘဲ ဆိုးယုတ်မှုကို ကောင်းမြတ်ခြင်း
လို့ ထင်နေကြတာတဲ့။ ဒါကြောင့်မို့ ကွဲလွဲတဲ့ အယူအဆတွေ အများကြီး
ရှိနေကြတာတဲ့လေ။

‘နတ်ဆိုးက သူတို့ဆီကို အယူမှားခြင်း များစွာ၊ မာယာ များစွာ
ပို့ဆောင် ပေးအပ်ခဲ့တယ်’လို့ ဘတန်းဇော်က ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့
ပါတယ်။

မှတ်ချက်

၁၆ ရာစု တစ်လျှောက်မှာ စပိန်နယ်ချဲ့ခေါင်းဆောင်တွေ ပေါ်လာပြီး အထူးသဖြင့်
မက္ကဆီကိုနဲ့ ပီရူးနိုင်ငံတို့ကို ဝင်ရောက်ကျူးကျော်ခဲ့ပါတယ်။ ဖရန်စစ္စကို ပစ်ဇားရိုး
ဟာလည်း အဆိုပါ ကျူးကျော်သူတွေထဲက တစ်ယောက်အဖြစ် ထင်ရှားခဲ့တယ်။

လူရိုင်းစလေ့များ

ဗြိတိသျှ ကျူးကျော်သူတွေဟာ အံ့အားသင့်မှုနဲ့အတူ မျက်လုံးတွေ ပြူးကျယ် စွေစောင်းကုန်ကြတယ်။

သူတို့ လာခဲ့ကြတဲ့ ယဉ်ကျေးတဲ့ တိုင်းပြည်မှာတော့ အမျိုးသမီး တွေဟာ ခင်ပွန်းတွေရဲ့ပိုင်ဆိုင်မှုဖြစ်ပြီး သမ္မာကျမ်းစာမှာ ဆိုထားတဲ့ အတိုင်း အဲဒီခင်ပွန်းတွေရဲ့အမိန့်ကို နာခံကြရတယ်။ ဒါပေမဲ့ အမေရိက မှာတော့ ကမ္ဘာကြီးက ပြောင်းပြန်။

အီရခိုင်း အမျိုးသမီးတွေဟာ စောင့်စည်းမှု မရှိတဲ့သူတွေလို ဗြိတိသျှတွေက ထင်တယ်။ အဲဒီအမျိုးသမီးတွေမှာက ကိုယ်ပိုင်ထင်မြင် ချက်တွေ ရှိသလို၊ ပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်းတွေလည်း ရှိကြတယ်။ လင်ယောက်ျား ဆီကနေ မိမိက စပြီး ကွာရှင်းခွင့်ရှိသလို၊ ရပ်ရွာအရေးကိစ္စတွေနဲ့ ပတ် သက်ပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်ချတဲ့ အခါတွေမှာလည်း မဲပေးခွင့် ရှိတယ်။ ယောက်ျားတွေဟာဖြင့် သူတို့နဲ့သက်ဆိုင်တဲ့ အမျိုးသမီးတွေကို အပြစ် ပေးခွင့်တောင် မရှိကြဘူး။

လူဖြူ နယ်ချဲ့တွေဟာ စိတ်အေးလက်အေး မအိပ်နိုင်ခဲ့ဘူး။ ဒိဋ္ဌိ

လူရိုင်းတွေရဲ့ ဓလေ့တွေက သူတို့ဆီ ကူးစက်လာမှာကို စိုးရိမ်နေကြ
လို့ပါပဲ။

အီရိုခွိုင်း (Iroquois) - တစ်ချိန်က မြောက်အမေရိကတိုက်ရဲ့ အရှေ့မြောက်ဘက်မှာ
ရှိခဲ့ဖူးတဲ့ ဌာနေတိုင်းရင်း အမေရိကန် မဟာမိတ်နိုင်ငံများအဖွဲ့ဖြစ်ကာ ၁၄၅၀ ပြည့်
နှစ်နဲ့ ၁၆၆၀ ပြည့်နှစ်များအတွင်းမှာ တည်ထောင်ခဲ့တယ်လို့ ခန့်မှန်းကြပါတယ်။
ဌာနေတိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုကြီး ငါးခုပါဝင်တဲ့ အဲဒီအဖွဲ့ဟာ သူ့ခေတ် သူ့အခါက
အလွန် အင်အားကြီးမားခဲ့ပါတယ်။

ဆွံ့အ

အမေရိက အသိမ်းခံရစဉ်က သားကောင်ဘဝကို အရင်ဆုံး ကျ
ရောက်ခဲ့သူတွေကတော့ ဌာနေတိုင်းရင်းသားတွေ ကိုးကွယ်တဲ့ နတ်ဘုရား
တွေပါပဲ။

နတ်ဘုရားတွေကို တိတ်ဆိတ်ဆွံ့အခြင်းဆီ အပြီးအပိုင် ပို့ဆောင်
ခဲ့တဲ့ အဲဒီစစ်ပွဲကို 'ရုပ်တုကိုးကွယ်မှုအား သုတ်သင်ရှင်းလင်းခြင်း' လို့
အနိုင်ရသူတွေက ခေါ်ဝေါ်ခဲ့တယ်။

မျက်ကန်း

၁၆ ရာစုမှာ ဥရောပတိုက်သားတွေက ကျွန်တော်တို့ အမေရိက
တိုက်သားတွေကို ဘယ်လို ရှုမြင်ခဲ့ကြပါသလဲ။

သီယိုဒေါဒီဘရိုင်း ဆိုတဲ့လူရဲ့ မျက်လုံးကတစ်ဆင့် ရှုမြင်ခဲ့ကြ
တာပါ။

အမေရိကကို တစ်ခါမှခြေမချဖူးတဲ့ ဘယ်လ်ဂျီယမ်နိုင်ငံ၊ လီအေဂျီ
မြို့သား ပန်းချီဆရာဟာ ကမ္ဘာသစ်မှာ နေထိုင်သူတွေရဲ့ပုံကို ရေးဆွဲခဲ့တဲ့
ပထမဆုံးသော ဥရောပတိုက်သား ဖြစ်တယ်။

သူ့ရဲ့ ပုံထွင်းပန်းချီလက်ရာတွေဟာ စပိန်နယ်ချဲ့တွေရဲ့ မှတ်တမ်း
တွေကို အရပ်နဲ့ ပြန်ပြီးဖော်ပြခြင်းသာ ဖြစ်တယ်။

အဲဒီရုပ်ပုံတွေဟာ အမေရိကန်လူရိုင်းတွေရဲ့ အနှစ်သက်ဆုံး ဟင်း
ပွဲကို ပုံဖော်ပါတယ်။ မီးသွေးမီးနဲ့ ကင်ထားတဲ့ ဥရောပသားတွေရဲ့
အသားပေါ့။

အမေရိကတိုက်သားတွေဟာ နီရဲခြစ်တောက်နေတဲ့ အကင်စင်ရဲ့
ဘေးမှာ ဝိုင်းထိုင်ပြီး ဥရောပသားတွေရဲ့ လက်တွေ့၊ ခြေထောက်တွေ၊

mgyoe.com

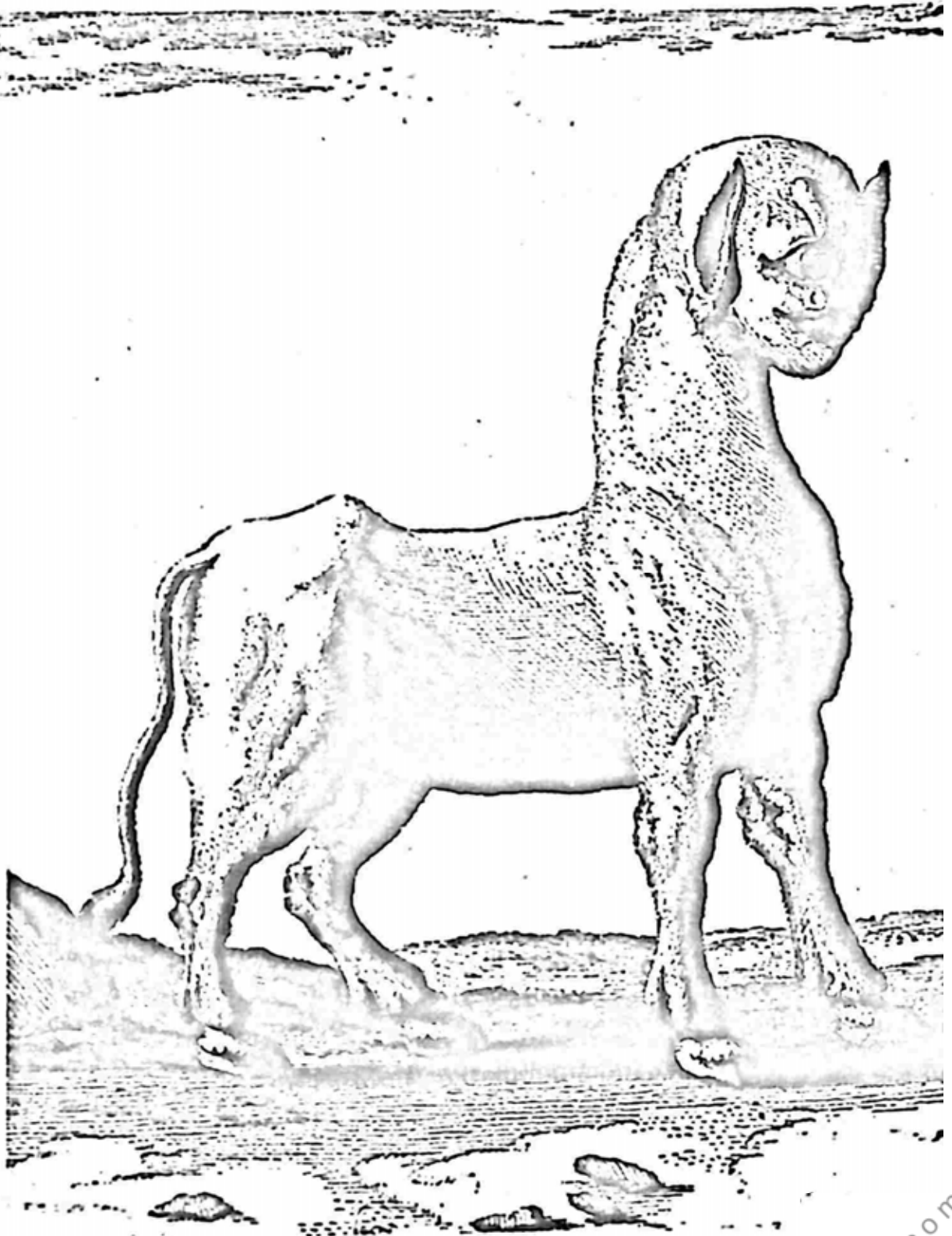
နံရိုးတွေ၊ ဗိုက်တွေကို မြိန်ရေရှက်ရေ စားသောက်၊ ပြီးတော့ သူတို့ရဲ့ လက်ချောင်းတွေကို လျှာနဲ့လျက်နေတဲ့ ပုံတွေပါ။

အခုလို မေးမိတာကိုတော့ စိတ်မရှိနဲ့ဗျာ။ လူ့ရဲ့အသားကို တကယ် ပဲ ဆာလောင်နေခဲ့သူတွေဟာ အင်ဒီးယန်းတွေ ဟုတ်လို့လား။

ဒီဘရိုင်းရဲ့ ပုံတွေထဲမှာတော့ သူတို့အားလုံးက ခေါင်းတုံးတွေ။

အမေရိကမှာ ခေါင်းတုံးဖြစ်နေတဲ့ အင်ဒီးယန်း တစ်ယောက်မှ မရှိခဲ့ပါဘူး။

ဘွေးနိုးဆိုင်းရပ်စ်မြို့က သတ္တဝါကြီး

ပြင်သစ်ဘုန်းကြီး လူဝီဖာ့ယာကတော့ အဲသလို မြင်ခဲ့ သို့မဟုတ် စိတ်ကူးပုံဖော်ခဲ့၊ ပြီးတော့ အဲသလို နာမည်တပ်ခဲ့ပါတယ်။

‘စေတန်ရဲ့ တိုင်းနိုင်ငံများ’လို့ သမုတ်ခဲ့ကြတဲ့ တောင်အမေရိက နိုင်ငံတွေဘက်ဆီကို ၁၇၀၇ ခုနှစ်ကနေ ၁၇၁၁ ခုနှစ်အထိ သူ ခရီးထွက် ခဲ့ပါတယ်။ ပြီးတော့ သူ့ရဲ့ ခရီးသွားမှတ်တမ်းကို သရုပ်ဖော်ပုံတွေ ထည့်သွင်းပြီး ပြုစုရာမှာ အဲဒီသတ္တဝါကြီးဟာ ထိတ်လန့်စရာကောင်းတဲ့ ရုပ်ပုံတွေ အများကြီးထဲက တစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။

ဘွေးနိုးဆိုင်းရပ်စ် (Buenos Aires) - အာဂျင်တီးနားနိုင်ငံရဲ့ မြို့တော်

နားကန်း

ယုကတားန်ကျွန်းဆွယ်ရဲ့ သဲပြင်တွေပေါ်ကို စပိန်နယ်ချဲ့တွေ ပထမဆုံးအကြိမ် ခြေချလာတော့ ဒေသခံ လေးငါးယောက်က ထွက်ပြီး တွေ့ပါတယ်။

စပိန်သာသနာပြု ဘုန်းတော်ကြီး တိုရစ်ဘီယို ဒီဘနာဗန်တေးရဲ့ ရေးသားချက်အရဆိုရင် 'ငါတို့ ဘယ်ရောက်နေတာလဲ။ ဒီနေရာကို ဘယ်လို ခေါ်သလဲ'လို့ စပိန်နယ်ချဲ့တွေက ကတ်စတေလီယန် စပိန်ဘာသာ စကားနဲ့ မေးမြန်းခဲ့ပါသတဲ့။

'တက်တီတာန်း'လို့ ဒေသခံတွေက ပြန်ဖြေတယ်။

အဲဒါကို စပိန်တွေက 'ယုကတားန်'လို့ ကြားတယ်။

အဲဒီအချိန်က စပြီး ဒီကျွန်းဆွယ်ဒေသဟာ ယုကတားန်ဆိုပြီး အမည်တွင်ခဲ့တယ်။ တကယ်တော့ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားတွေ သူတို့ ဘာသာစကားနဲ့ ပြန်ပြောခဲ့တာက 'မင်းတို့ ပြောတာကို ငါတို့ နားမလည်ဘူး' ဖြစ်ပါတယ်။

ယုကတားန်ကျွန်းဆွယ် (Yucatan Peninsula) - မက္ကဆီကိုနိုင်ငံရဲ့ ဖက်ဒရယ် ပြည်နယ်တစ်ခုဖြစ်ပြီး မက္ကဆီကိုပင်လယ်ကွေ့နဲ့ ကာရော့ဘီယန်ပင်လယ်တို့ကြားမှာ တည်ရှိပါတယ်။

အားကြီးတဲ့ သုည

လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင်နီးပါးက ဟွာရှက်တွန်းရဲ့ ကျောက် တိုင်တွေ အပါအဝင် မာယန်လူမျိုးတွေရဲ့ အခမ်းအနားဆိုင်ရာ အဆောက် အဦတွေပေါ်မှာ သုညသင်္ကေတကို ရေးထွင်းခဲ့ကြပါတယ်။

သိပ္ပံပညာရဲ့သမိုင်းမှာ ခေတ်သစ်တစ်ခုကို ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့တဲ့ သော့ချက်ကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် လုပ်ဆောင်ရာမှာ မာယန်တွေက ဘာဘက် လုံးနီးယန်းတွေ၊ တရုတ်လူမျိုးတွေထက် ရှေ့ပိုရောက်ခဲ့တယ်။

သုညရဲ့ကျေးဇူးကြောင့် ကာလတရားရဲ့ ရင်သွေးတွေ၊ နက္ခတ္တဗေဒ နဲ့ သင်္ချာပညာရှင်တွေဖြစ်တဲ့ မာယန်လူမျိုးတွေဟာ နေလှည့်ပတ်ပုံကို အခြေခံထားပြီး တိကျသေချာမှုရှိတဲ့ ပြက္ခဒိန်တွေကို ဖန်တီးခဲ့တယ်။ သူတို့ဟာ နေကြတ်ခြင်း၊ လကြတ်ခြင်း စတဲ့ ကိစ္စတွေအပြင် သဘာဝ တရားရဲ့ အခြားသော ထူးဆန်းအံ့ဖွယ်ဖြစ်ရပ်တွေကိုပါ ကြိုတင်ဟောကိန်း ထုတ်နိုင်ခဲ့တယ်။

ဟွာရှက်တွန်း (Uxactun) - မာယန် (Mayan) ယဉ်ကျေးမှုရဲ့ အထင်ကရနေရာ တစ်ခုဖြစ်ပြီး ကနေ့ခေတ် ဝှာတီမာလာနိုင်ငံမှာ တည်ရှိပါတယ်။

ဘာဘက်လုံးနီးယန်း (Babylonian) - ဘာဘက်လုံးနီးယား (Babylonia) ဒေသမှာ
နေထိုင်ခဲ့သူတွေကို ရည်ညွှန်းပါတယ်။ ၁၈၅၅ ဘီစီမှာ တည်ထောင်ခဲ့တဲ့ ဘာ
ဘက်လုံးနီးယားဒေသဟာ မက်ဆိုပိုတေးမီးယားဒေသ အလယ်ပိုင်းနဲ့ တောင်ပိုင်း
(ကနေ့ခေတ် အီရတ်နိုင်ငံ) မှာ တည်ရှိခဲ့ပါတယ်။

အန္တရာယ်

မက္ကဆီကိုနိုင်ငံက အင်ဒီးယန်းတွေ ရှေးခေတ်အခါက သောက်သုံး ခဲ့တဲ့ ချောကလက်ရည်ဟာ ဥရောပက လာတဲ့ နိုင်ငံခြားသားတွေ အကြား မှာ မယုံသင်္ကာဖြစ်မှုတွေကို ပေါ်ပေါက်စေခဲ့တယ်။ အထိတ်တလန့် ဖြစ် တဲ့သူတွေတောင် ရှိခဲ့တယ်။

ချောကလက်ဟာ ဝမ်းဖောဝမ်းရောင်ရောဂါနဲ့ လွမ်းနာဆွေးနာကို ဖြစ်စေတယ်လို့ ဆရာဝန် ဟွမ်နီဒီကာဒီးနက်စ်က ပြောခဲ့တယ်။ ချော ကလက်ရည်ရဲ့အမြှုပ်က အစာကြေစနစ်ကို ဒုက္ခပေးပြီး 'လူနှလုံးသား ထဲမှာ ဆိုးရွားတဲ့ပူဆွေးမှု'ကို ဖြစ်ပေါ်စေတယ်လို့လည်း ဆိုခဲ့တယ်။

ချောကလက်ဟာ အပြစ်ကျူးလွန်မှုကို အားပေးတယ်လို့ ယုံကြည် သူတွေလည်း ရှိခဲ့ပါတယ်။ ဘီးရှော့ပ်ကြီး ဘန်နာဒို ဒီဆယ်လဇာက ဘာသာရေးပွဲတော်အချိန်မှာ ချောကလက်သောက်တဲ့ အမျိုးသမီးတွေကို ခရစ်သာသနာကနေ ဖယ်ထုတ်ခဲ့တယ်။

ဒါပေမဲ့ သူတို့ဟာ အဲဒီမကောင်းမှုကို မစွန့်လွှတ်ခဲ့ကြပါဘူး။

ခရစ်တော်ရဲ့နောက်ဆုံးနေ့ရက်များ
(ကိုချာဘမ်းဘာဒေသက လူတွေ ပြောတဲ့ ဗားရှင်း)

ကလေးက သူ့အမေရဲ့နို့သီးကို နမ်းတော့ နို့သီးခေါင်းကနေ နို့ရည်နဲ့ ပျားရည်တွေ သွန်ကျလာတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ နို့သီးတွေကို ကလေးရဲ့အဖေက စုပ်နမ်းဖို့ ကြိုးစားတဲ့အခါကျတော့ နို့ရည်တွေ ခန်းခြောက်ကုန်တယ်။

အဖေလုပ်သူရဲ့ ခေါင်းပြောင်ပြောင်ကြီးကို ခြင်ကိုက်တဲ့အခါ ကလေးက အဲဒီခေါင်းကို အသာအယာ ပွတ်ပေးတယ်။ ဒီအခါ အဖေ ဖြစ်သူရဲ့ ဦးရေပြားကနေ လှပတဲ့ မြက်ဦးထုပ်အဖြူရောင်တစ်လုံး ထွက်ပေါ်လာတယ်။

လက်သမားအလုပ်ရုံမှာ ဘာအလုပ်မှ မရှိတဲ့အခါကျတော့ သူတို့ မိသားစုမှာ စားစရာမရှိ ဖြစ်ရတယ်။ ကလေးက သူ့ရဲ့မစင်ကို ချိစ်နဲ့ ကြက်သားမဆလာ သွတ်ထားတဲ့ အမ်ပနားဒါးမုန့်အဖြစ် အသွင်ပြောင်းပေးတယ်။

သူတို့မိသားစု ကန္တာရကိုဖြတ်ပြီး ခရီးသွားတော့ ရေငတ်လာကြ၊
သောက်စရာ ရေကလည်း တစ်စက်ကလေးတောင် မရှိ။ ဒီအခါမှာ
ကလေးက ကျောက်ခဲတစ်လုံးကို ကန်လိုက်တယ်။ မြေကြီးထဲကနေ
ကြည်လင်တဲ့ စမ်းချောင်းတစ်ခု ပေါ်ထွက်လာတယ်။

မြေဆီမြေနှစ် ကောင်းမွန်တဲ့နေရာကို ရောက်တော့ ကလေးက
မြေမျိုတာကို ခံယူတယ်။ မြေကြီးထဲကို နစ်ဝင်ပြီး ပျောက်ကွယ်သွားတယ်။

တတိယမြောက်နေ့ ရောက်တော့ အရာရာကို သိမြင်သူအဖြစ်နဲ့
မြေကြီးရဲ့ ဟိုးအတွင်းထဲကနေ သူ ပြန်ပေါ်လာတယ်။ သူ မရှိတဲ့အချိန်
မှာ ဖြစ်ပျက်သွားတာတွေကိုပါ ၏-သည် မရွေး သိနေတယ်။

ကိုချာဘမ်းဘာ တောင်ကြားက အမှန်ပြောဆိုသူ အမျိုးသမီး၊
အမျိုးသားတွေရဲ့ အပြောအရဆိုရင်တော့ ဒါတွေဟာ ရှေးခေတ်ကာလ
တုန်းက တကယ်ဖြစ်ခဲ့တာတွေပဲ။

ကိုချာဘမ်းဘာ (Cochabamba) - ဘိုလစ်ဗီးယားအလယ်ပိုင်းက တောင်ကြားဒေသ။

ဖြေရှင်းချက်

အမေရိကရဲ့ ထူးထွေဆန်းပြားမှုအကြောင်းကို ဒိုမစ်နစ်ကန် ခရစ်
ယာန်ဂိုဏ်းဝင် ဘုန်ကြီး အန်တိုနီယို ဒဲလာဟွားတေးက ၁၅၄၇ ခုနှစ်မှာ
အခုလို ရေးသားခဲ့ပါတယ်။

‘ထာဝရဘုရားက ဟောဒီလောကကြီးကို ဖန်တီးတဲ့နေ့မှာ ဘုရားရဲ့
လက်တော် နည်းနည်း တုန်ယင်သွားတယ်လို့ ပြောမယ်ဆို ပြောလို့
ရတယ်’

